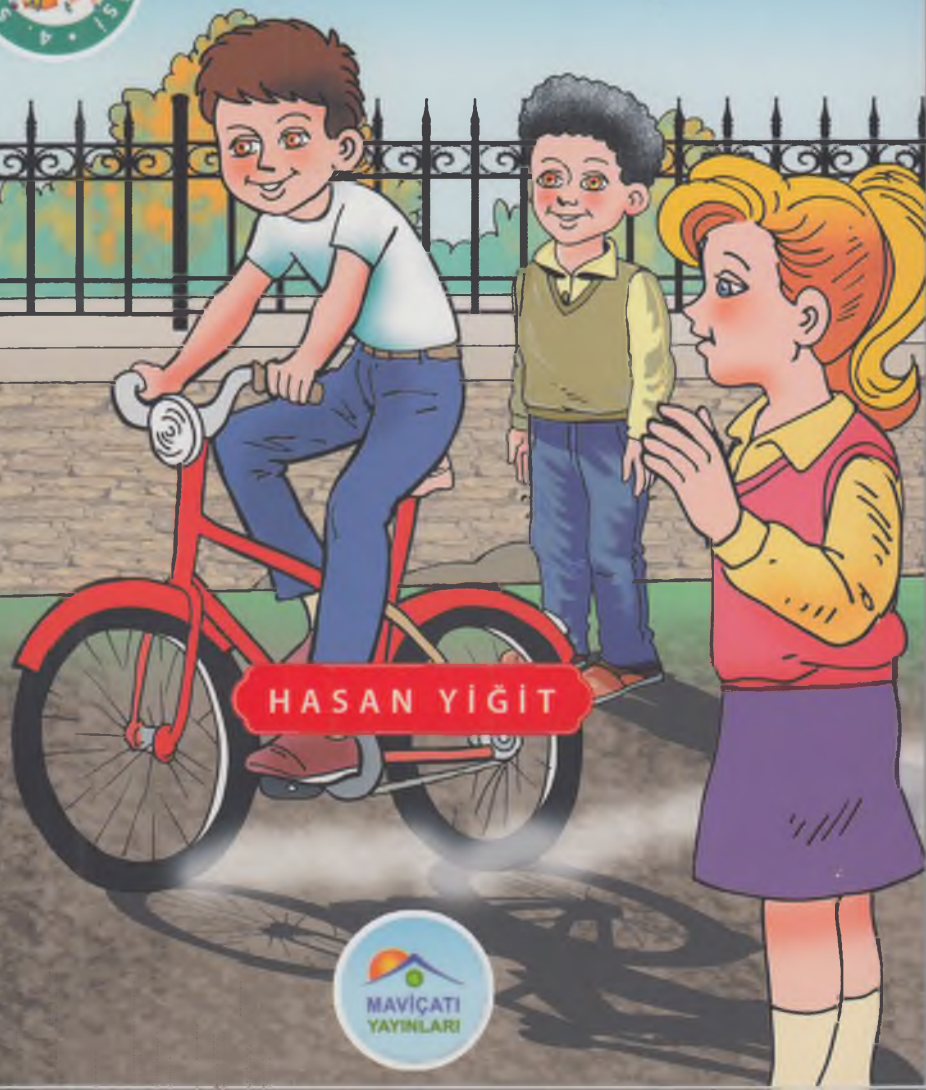

BATIK GEMİ

HASAN YİĞİT

BATIK GEMİ

HASAN YİĞİT

9 786059 158339

BATIK GEMİ
HASAN YİĞİT

© Maviçatı Yayınları, 2016
İstanbul, 2016

ISBN: 978-605-9583-39-8

Sertifika No: 32399

Editör: Belkis Tunçay

Çizimler: Murat Sevinç

Kapak Tasarım: Yunus Karaaslan

Sayfa Tasarım: Adem Şenel

Baskı-Cilt: Melisa Matbaası

Çifte Havuzlar Yolu Acar Sitesi No:4

Davutpaşa/İstanbul Tel: 0212 674 97 23

Sertifika No: 12088

© Bütün yayın hakları Maviçatı Yayınları'na aittir. İzinsiz basılmaz, kopyalanamaz, çoğaltılamaz, kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.

ERDOĞAN KİTAP DAĞ. PAZ. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Sertifika No: 30038

Çobançesme Mah. Mithatpaşa Cad.

Çelik Sokak No: 10/A

Bahçelievler - İstanbul

212 515 05 55-18 55

<http://www.maviciyatıyayınları.com>

Maviçatı Yayınları, ERDOĞAN KİTAP DAĞ. PAZ. VE TİC. LTD. ŞTİ. markasıdır.

4. SINIF OKUMA DİZİSİ

BATIK GEMİ

HASAN YİĞİT

MAVİÇATI
YAYINLARI

WATER GEAR

MANUFACTURED

© 2000 [Company Name]

[Faded text block]

İÇİNDEKİLER

AH ŞU MATEMATİK! / 7

TATİLE GİDİYORUZ / 22

KAMPIN KEŞFİ / 38

YANGIN / 49

BATIK GEMİ / 79

CONTENTS

1. Introduction	1
2. Theoretical Framework	10
3. Methodology	20
4. Results	30
5. Discussion	40
6. Conclusion	50

AH ŐU MATEMATİK!

Yakında okullar kapanacak. Artık, kendimi dördüncü sınıf sayıyorum.
Ben mi kimim?..

A, elbette...

Önce tanışalım:

Ben, Ozan.

Derslerim iyi. Hem de çok iyi; ama babama:

“Durum iyi de...” diyorum.

Babam hemen:

“... de’si de ne demek oluyor?” diye soruyor.

“Matematik... O azıcık...”

“Daha zaman var. Çalış. Sözlüye kalk. Ek ödev iste. Bir şeyler yap. Gerekirse Gülenay Ablan biraz çalıştırtırsin.”

“Gerek yok babacığım. Ben...”

“Ne demek oğlum gerek yok? Bal gibi gerek var işte.”

“Ben çalışır düzeltirim. Merak etme.”

Ah, benim tatlı babacığım!

Bilmiyorsun ki matematiğim de iyi. Ders yılı bitsin. Notlarımı alayım önüme. Gör işte babacığım, bütün notlarım pekiyi. Ben sözümde durdum. Sen de dur. Hadi, bisikletimi almaya...

Anladınız değil mi?

Okul kapanınca, notlarım hep pekiyi olursa bana bisiklet alınacak.

Anlaşmamız böyle; ama babacığım, seni hiç yormayacağım. Aldıracağım bisikleti çoktan seçtim bile. Arkadaşlarıma da gösterdim. Bisikletçiye gittik birlikte. Onlar da beğendiler.

Dahası, satıcıdan izin alıp biraz bindim bile.

Koyu mavi, gıcır gıcır bir bisiklet...

Görseniz, imrenirsiniz.

Karnemde tüm notlarım pekiyi gelecek. Nereden mi biliyorum? Biliyorum çünkü ayarladım. Öğretmenime söyledim açık açık. Şöyle dedim:

“Öğretmenim, babamın bana ikinci sınıftayken aldığı bisikleti kardeşime vereceğim. Babam bana yenisini alacak ama bir şartı var.”

Öğretmenim sordu:

“Neymiş babanın şartı?”

Dedim:

“Tüm notların pekiyi gelirse... diyor.”

Öğretmenim gülümsedi. Ses etmeden gitti ama benim için peşini bırakmadım. Birkaç gün sonra tam da bizim duruma uygun bir fıkra buldum. Fıkra gerçekten de tam bizim durumluk...

Bakın anlatayım:

Ozan, -fıkra kahramanına kendi adımı verdim- öğretmenine sorar:

“Öğretmenim, bisikletime binmek ister misiniz?”

Öğretmen şaşırır:

“İyi de Ozan, bildiğim kadarıyla senin bisikletin yoktu. Yeni mi aldırдың?”

“Bisikletim yok, doğru. Yeni de aldırmadım.”

“Olmayan bisiklete beni nasıl bindireceksin?”

“Babam bisiklet alacak; ama...”

“... ama... Ne?”

“Bütün derslerim pekiyi olursa alacak. Siz bana notları verin. Ben bisikletimi aldırayım. Siz de bisikletime binersiniz.”

Fıkırayı öğretmenime anlattım. Çok güldü:

“Durumun iyi.” dedi; “Çalışmalarını biraz daha artır. Kendi gücünle becerebilirsin. Bisiklete güvenme. Ona bir şartla binerim.”

“Nedir şartınız öğretmenim?”

“Notlarını kendin pekiyi yapacaksın. Benden beklemeyeceksin.”

Boynumu büktüm:

“Yani yardım etmeyeceksiniz...”

“Şunu öğren ve hayatın boyunca unutma: İsteğine kendi çabanla kavuş. Başkaları seni isteklerine ulaştır-sın diye bekleme. O zaman senden karşılık alırlar. Bedel ödersin. Ödeyemezsen borçlu kalırsın. En iyisi kendine güvenmen... Kendi alın terinin ürününü toplaman...”

Doğru söze ne denir?

Öğretmenim haklı ama ya bir dersim iyi gelirse?..

O zaman bisikletten olurum.

Ağlamaklı bir sesle:

“Anlaşıldı...” dedim, “Bu yaz bisikletim olmayacak.”

Öğretmenim başımı okşadı:

“Hemen pes edip üzülme. Sen hele çalışmalarını hızlandır...”

İçime biraz da olsa su serpildi. Eh, artık öğretmenim de biraz destek olur.

Olur mu?..

Babam memur. Maliyede çalışıyor. Maliyenin veznesinde... Her gün elinden tomar tomar para geçiyor ama aylığı, ailemizin geçimine, nasıl desem, tam olarak yetmiyor.

Annem çalışmıyor. Daha doğrusu ben doğunca çalıştığı fabrikadan ayrılmış. Konu açılınca:

“Seni bırakacak kimsemiz yoktu.” der; “Bakıcı tutsak, aylığımın yarısından çoğu gidecek... Ben de işi bıraktım.”

Sonra da kardeşim olmuş. Annem eve kapanmış. Bu arada; annem lise mezunu... Üniversitede istediği bir bölüm tutturamamış. Üçüncü denemeden sonra okumaya noktayı koymuş.

Evimiz kira.

Ev sahibimiz Yücel Amca...

Yıllarca Almanya'da işçi olarak çalışmış. Dört katlı bu apartmanı yaptırmış. İki kızlarından büyüğü Gülenay, lisede okuyor. Üniversiteye hazırlanıyor. Hukuk fakültesine gidecek, avukat olacak... Öyle diyor.

Küçük kız Sevilay, sınıf arkadaşım. Onlar üst katımızda oturuyorlar.

İki ay önce Sevilay'a bisiklet alındı. Yepyeni, gıcır gıcır bir bisiklet...

İlk gördüğümde nasıl imrendim anlatamam.

Sevilay, binmesini bilmiyordu. Ona günlerce yardım ettim. Binmesini öğrettim.

Ben ona hep yardım ederim. Matematiği benim kadar iyi değil. Çoğu zaman bizde ya da onlarda, birlikte çalışırız. Çalışma uzarsa, Sevilay, ansızın masadan kalkar:

"Aman be, sıkıldım!" der.

Arada bir bisikletini bana veriyor. Bindim mi inelim gelmiyor üstünden ama ne yaparsınız ki benim değil. Ne de olsa el malı. Bu yüzden pek uzaklaşmıyorum. Hep Sevilay'ın gözü önünde dolaşıp duruyorum.

Benim olsa, mahallenin, ne mahallesi, kentin altından girer üstünden çıkarım.

Anlayın, ne kadar çok seviyorum bisikleti.

Okulumuz eve yakın. Okul çıkışı hemen eve gelip beklemeye başlıyorum. Sevilay bisikletini indirmek istesin... Aklım üst katta oluyor. Bir çıtırtı duysam, kulak kesiliyorum. Acaba Sevilay mı?.. Bisikletini indirmeye mi çıktı?..

Bisikletini tek başına indiremiyor. Bu yüzden beni çağırıyor. Onun kapıyı çalmasını sabırsızlıkla bekliyorum. O, daha kapı ziline uzanmadan, ben içeride hazırım. Merdivenlerden inişini basamak basamak sayıyorum.

Aslında bizim daireden merdivenlerdeki ayak sesleri duyulmaz. Neden dersiniz, televizyon hep açık... Annem ya dizi izler ya müzik dinler. Her işini dizilere göre ayarlar. Dizi varsa salonda, yoksa mutfaktadır.

Mutfaktayken müzik programı olan bir kanalı açar, sesi de yükseltir.

Pek kitap okumaz. Ne kitap, ne dergi, ne gazete...

Okulumuza, Çocuk Kitapları Haftası nedeniyle bir yazar gelmişti. Onun anlattıkları ilgimi çekmiş, dikkatle dinlemiştim.

Yazar, özet olarak şunları söylemişti:

“Bizim toplumumuzun okur yanı gelişmemiş. Bakar yanı gelişmiş. Özellikle ev hanımları hemen hemen hiç okumuyormuş.

Dahası, izledikleri televizyon programlarında konuşmayı geliştirici, yeni sözcükler öğretecek bir çaba yokmuş. Televizyon yoluyla sözcük dağarcıkları gelişmiyormuş.

Sözcük dağarcığı kıt, okumayan annelerin çocukları da okuma alışkanlığı kazanmakta zorluk çekiyormuş. Dahası, evde az konuşulduğundan, çocukların düzgün ve akıcı konuşmaları da gelişmiyormuş.

Sizin anlayacağınız, annemin okuma ile arası pek yok. Dedim ya; o, okur değil, bakar biri.

Ben öyle değilim.

Sınıf kitaplığından düzenli kitap alıp okuyorum. Size kitaplığımızdan kısaca söz etmek isterim. Bence bu konu önemli; çünkü her öğrenci iyi bir okuma alışkanlığı kazanmalı. Buna inanıyorum.

Bizde şöyle:

Ders yılı başında, kitaplık sorumlusu arkadaşlarımız, öğretmenimizin yardımıyla kitaplığı düzenledi. Her birimize, ikişer tane düşecek kadar kitap alındı. Her öğrenci, en çok on beş günde bir kitap okuyor. Okullar kapanana kadar en az on beşer kitap okuyacağız. Benim okuduğum kitap sayısı şu anda on iki.

Kitaplık defterinde, bilgisayarda hangi kitabı ne zaman aldığımız, ne zaman geri verdiğimiz kayıtlı.

Sözün kısası, ne yazık, annem okumuyor. Ben okuyorum. Babamsa...

Babam, iş çıkışı üye olduğu sendikaya gider. Sendikada arkadaşlarıyla konuşurlar. Orada günlük gazeteler, aylık dergiler var. Onları karıştırır. Özellikle gazetelerin köşe yazılarını okur.

Sendikaya arada bir ben de giderim. Gidince, gözlerimin aradığı ilk kişi Ali Amca olur. Arkadaşları ona Zengin Ali derler. O da babamın çalıştığı kurumda çalışıyor. Bana sendikanın ne işe yaradığını anlatır. Ben, onun anlattıklarıyla değil, nasıl anlattığıyla ilgilenirim. Her anlattığı konuda dinleyeni güldürmeyi becerir. Onu dinlerken çok gülerim.

Bir gün, kendisine neden Zengin Ali dendiğini şöyle anlatmıştı:

“Biz, çalışan insanlarız. Toplumun çoğunluğu geçimini çalışarak sağlar. Çalışanların gelirleri ise azdır. Ailesini beslemeye, çocuklarını okutmaya ucu ucuna yetişir. Bizim, yani çalışanların gelirlerini arttırmaları için örgütlenmeleri gerekir. Bizim kuracağımız örgütler işte bu sendikalardır. Bizim sendika, aylıklarımız artsın diye İzmir’de gösteri yürüyüşü düzenlemişti. Yürüyüşte hem basın hem halkın ilgisini çeken bir şey yapalım istedim. Bir ara acıktık. Ben simit almaya gittim. Simiti yerken düşünüyordum: Öyle bir şey yapalım ki ilgi çekelim...

Ne yapalım, ne yapalım diye düşünürken, gözüm, elimdeki simide ilişti. O anda kafamda bir şimşek çaktı: Babanı çağırdım. Git bir yerlerden bolca çamaşır ipi gibi bir ip bul, dedim. Ben de otuz tane simit aldım. Babanın getirdiği ipi birer metrelik parçalara ayırdık. Simitleri bu iplerle boyunlarımıza bağladık. Boynu simitlileri yürüyüş kolunun en önüne geçirdik. Bir de yazı yazdık: “Zenginiz çünkü aylığımız simit almaya yetiyor.” O yazının arkasında, boynumuzda simitlerle yürümemiz ilgi çekti. Gazeteler, televizyonlar bizden söz etti. Böylece se simizi duyurmuş olduk. İşte o günden sonra bana bu adı taktılar: Zengin Ali... Yaa, Ozan, zenginliğimiz böyle arkadaşım.”

İşte, Ali Amca ile babam işten çıkışta sendikaya giderler. Orada çalışır, okur, konuşurlar...

Babamın okurluğu da böyle bir okurluk...

Sevilay’dan, bisikletten vs. söz ederken nereye geldik... Ben konuya döneyim:

İçerideki gürültüden, merdivenlerdeki ayak sesleri duyulmaz demiştim. Bu gerçek benim için geçerli değil. Artık, sezdiğim için miii, duyduğum için miii, bilemem... Merdivenlerdeki ayak seslerini fark edebiliyorum.

İçimden, işte son basamak, diyorum. Sevilay durdu. Elini uzatıyor. Eli zile dokundu ve yaşasın:

Zııııııı!..

Zilin ötmesiyle benim fırlamam bir oluyor. Sevilay'dan anahtarı alıyor, merdiven parmaklığındaki zincirin kilidini açıyor, bisikleti indiriyorum.

Mayısın ilk haftasıydı.

Kardeşim çoktan uyumuştı. Ben de annelere iyi geceler dileyip dişlerimi fırçaladım. Odama çekildim. Kapı aralıktı. Annemle babam salonda konuşuyorlardı. Sesleri duyduğum için kulak kabarttım. Annem:

“Bisiklet için Ozan'ı çok umutlandırdın...” deyince babam:

“Öyle de...” dedi, “Bilgisayar aldık. Onun taksitleri... Kaç yıldır tatil yapmadık. Çadır alalım diyorum önümüzdeki ay. Yücel Ağabeylerin gittiği çadır kampa gitsek kötü mü olur?”

“Tatile bu yaz da gitmesek... Oğlan Sevilay'ın peşinden ayrılmıyor bisiklete bineceğim diye. O da benim çok ağırımaya gidiyor.”

“Bakalım...”

Ertesi gün, okuldan gelince anneme sordum:

“Anne, babam bisiklet almayacak mı?”

Annem biraz ilgisiz, omuz silkti:

“Alacağını sanmıyorum.”

“... ama niyeee?.. Dördüncü sınıfa geçince dediği.”

Annem, birden ellerini beline dayadı. Karşıma dikildi:

“Ozan, artık çocuk değilsin. Bazı gerçekleri anlamalısın. Demekle oluyor mu? Durumumuz ortada. Gerekli diye bilgisayarını yeniledi baban. Onun taksitleri... Ne zamandır tatile çıktığımız yok. Adamcağız bunaldı artık. Tatil yapalım diyor. Tatile gitsek, bir otelde kalmaya kalksak, paramız yetmez. Bu yüzden çadır alalım diyoruz. Karar vermeliyiz: Bisiklet mi, çadır mı?..”

Annemin konuşması hoşuma gitmemişti. Bağırardım:

“Tamam anne, anladık! Madem öyle, söz vermeseydi.”

“O, seni sevindirmek için söz verdi. Bisikleti almayı düşünüyor. Sözünde durmak istiyor ama bisiklet, gelirimizi zorlayacak. Hem çadır hem bisiklet, zor...”

Kızdım ama kızsam da annem haklıydı. Babamın geliri, geçinmemize ancak yetiyordu. Ali Amca'nın dedikleri aklıma geldi:

“Biz çalışanlar, karın tokluğuna çalışıyoruz. Birikim yapamıyoruz. Hele de okuyan çocuklarımız varsa...”

Bisiklete para ayırmak, çadıra para ayırmak, birikim yapmak sayılırdı. Babamın geliri ise buna elverişli

değildi. Gerçek buydu. Gerçeği kabul etmeliydim. Boynumu büktüm. Ağlamaklı bir sesle:

“Ne yapalım, almayıversin...” dedim.

Annem, bendeki değişmeyi anladı. Ellerini belinden aldı. Beni sıkıca kucakladı. Başımı göğsüne bastırdım. Neden sonra ağladığımı fark ettim.

“Ah, yavrum! Ben istemez miyim sana bisiklet alınmasını? Her gün Sevilay’ın peşinden koşman hoşuma mı gidiyor sanıyorsun?”

Sonra, başımı ellerinin arasına aldı. Başparmağıyla gözyaşlarımı kuruladı. Meğer ben de ağlayabiliyormuşum.

Annem, o gece yaşadığımız olayı babama anlatmış. Ağladığımı söylemiş. Babam çok duygulanmış.

Ertesi akşam:

“Ozan, pazarlığımızı unutmadın, değil mi?” diye sordu.

Ben, bisiklet umudumu çoktan yitirdiğimden sorunun anlamını kavrayamadım:

“Hangi pazarlık?..”

“Hangi pazarlık olacak? Bisiklet pazarlığı. Aramızda başka pazarlık mı var?”

Başımı eğdim:

“Bisiklet almayalım...” diye mırıldandım.

“Vay, efendim! Demek Ozan Bey, bisiklet aldırmaya cesaret edemiyor. Anlaşıldı, beyimizin notları düşük...”

“Notlarımın hepsi pekiyi de... Bisiklet istemiyorum.”

Bunu çok düşünmüştüm. Bisiklet alınırsa yalnızca ben yararlanacaktım. Çadır alınırsa bütün aile... Bütün aileyi düşünmem daha doğru olurdu.

Babam kararlı bir sesle:

“Bisikleti alacağım!” dedi; “Söz verdim. Notları getir, bisiklete bin. Notlar istediğim gibi gelmezse avucunu yalarsın.”

Ah, babacığım!

Avucumu yalar mıyım hiç? Göreceksin, evi baştan sona pekiyi ile donatacağım.

TATİLE GİDİYORUZ

O günden sonra, okul çıkışı, eve geç gitmeye başladım. Arkadaşlarımla oyalanıyor, okul bahçesinde top oynuyordum. Hiçbir şey yapamazsam parka gidip oturuyordum. Sevilay'ı görmek, hele de bisikletini indirmek istemiyordum. Annemin sözleri kulaklarımda çınılıyordu:

“Her gün Sevilay'ın peşinden koşman hoşuma mı geliyor sanıyorsun?..”

Sınıfta da Sevilay'a soğuk davranıyordum. Bir gün:

“Artık bisiklet binmek istemiyor musun?” diye sorunca, sınıf arkadaşlarımla önünde onu tersledim. Sevilay çok bozuldu. Ondan sonra da birbirimizi görmememizlikten gelmeye başladık.

Bu arada...

Bisikletim alındı.

Üstelik de karne beklemeden.

Sevinmem gerek değil mi ama sevinemedim.

O kadar istediğim bisiklete kavuştum.

Benim istediğim oldu ama babamın tatil isteği er-telendi.

Dedim ya, tatilden hepimiz yararlanacağız, yalnızca babam değil ama bisiklete yalnızca ben bineceğim. İçim-deki burukluk işte bu yüzden...

Annemle babama, kardeşime bencillik etmemiş miy-dim?

Her geçen gün, içimdeki burukluk biraz daha artı-yordu.

Evet, bencil davranmıştım ama ne yapayım? Bisikleti de çok istiyordum. Arkadaşlarımın çoğunun vardı. Bin-meyi, sokaklarda araçların, yayaların yolundan yanlaya-rak geçmeyi çok seviyordum.

Bisikletimin alındığını öğretmenime söyledim:

“Öğretmenim, bisikletim alındı.”

“Öyle miii? Bak buna çok sevindim. Baban notları beklemeden aldığına göre onu kandırmış olmalısın, not-larım hep pekiyi gelecek diye. Ya notların babanın iste-diği gibi gelmezse?.. O zaman beni de bindirmezsin.”

“Ne demek bindirmem? Bindiririm öğretmenim. Ben yalnızca, durum bizim bisiklet fıkrasındakine uymadı demek istedim.”

Son dersi iple çektim. Zille birlikte fırladım. Bisikletimle okula döndüm. Öğretmenim hazırlanmış, çıkıyordu. Onu bahçede yakaladım:

“İşte!”

“Ooo, çok güzelmiş. Ver bakayım.”

Öğretmenim bisikleti inceledi. Binmesini çok istiyordum. Yalvarır gibi:

“Binin öğretmenim...” dedim.

“Olur mu? Şimdi... Tam okul dağılırken...”

“Binmezseniz darılırim.”

Dağılmakta olan öğrencilerden bazıları da binmesini isteyince, öğretmenim dayanamadı:

“Tut çantamı.”

Öğrencilere dikkat ederek bahçede bir tur attı. Yanımıza gelince:

“Ben küçükken bisikletle ne numaralar yapardım...” dedi.

“Yine yapın öğretmenim.”

“Yapın da görelim öğretmenim...”

Bunun üzerine, öğretmenimiz uzaklaştı. Döndü. Üzerimize doğru gelirken ellerini bıraktı. Biz alkışlamaya başlayınca gülümsedi. O sırada dengesi bozuldu. Bisiklet sağa yattı. Bereket öğretmenimizin bacakları uzun... Yere devrilmedi ama biz çok güldük.

Bisikleti yerden kaldırırken içim cızz etti. Ya bisiklete bir şey olduysa?..

Öğretmenimden ayrılınca her yerini dikkatlice inceledim.

Leke, çizik göremeyince, içim rahatladı.

Okulun kapanmasına iki gün kala Yücel Amcalar hazırlığa başladılar. Onlar, her yaz okullar kapanır kapanmaz tatile giderler. Tatil yerleri hep aynı:

Fethiye...

Fethiye’de Günlük Çadır Kampı...

Daha önceki konuşmalarından biliyorum. Fethiye’de Günlük diye bir yer varmış. Deniz kıyısındaymış. Adını, günlük (sığla) ağaçlarıyla kaplı olmasından almış. Ağaçların arasına birçok çadırdan oluşan çadır kent kuruyormuş.

Yücel Amca, bir keresinde:

“Başka yere gitmem. Her yıl aynı yere kuruyoruz çadırımızı. Burada sizinle nasılsak, oradaki komşularımızla da öyleyiz. Arkadaş sıkıntımız olmuyor.” demişti.

Tatilleri, okulların açılmasına kadar sürüyordu.

Yola çıkacakları gece, bize geldiler. Yücel Amca babamı çok sever.

Kendisi Almanya'da çalışırken, babam, evinin yapılmasına olsun, başka işlerine olsun, çok yardımcı olmuş.

“Tekin be!” dedi babama, “Tatili birlikte yapacağız diye seviniyordum. Sen yok bisiklet, yok çadır derken... Tatilden vazgeçtin. Beni salladın da salladın. Bak, biz dostuz, arkadaşız. Bana iki ay kira ödeme. Çadırını alalım. Tatile gelin. Sonra sonra ödersin kiraları. Çoluk çocuk, mis gibi tatil, ooohh!..”

Ben teklife çok sevindim. Anneme baktım. Onun da gözleri parlar gibi olmuştu. Babamsa suratını astı:

“Hayır, olmaz, kabul edemem.” dedi; “Kira ödemezsem içime sinmez. Eksikli hissedirim kendimi. O zaman da ilişkimiz, dostluğumuz zedelenir.”

Yücel Amca, kafasını yumrukladı:

“Şu saksıya bir güzel akıl gelmiyor ki seni kandırayım. Ne güzel, tatil fikrine kendinizi alıştırmıştınız. Koca yaz çekilir mi böyle?”

Babam, çevresine bakınarak gülümsemeye çalıştı:

“Yaz dediğin nedir ki? Göz açıp kapamadan yenisi gelir. Biz de yenisinde gider, o zaman sizinle birlikte oluruz. Heh heh!..”

“Ne güzel olacaktı. Seni her akşam tavlada yenecektim. Kurtuldun elimden.” Yücel Amca, medet umar gibi anneme baktı: “Sen bari damarına gir şunun. Biz bir iki gün daha bekleriz. İznini alsın. Çadırınızı alıp yükleyelim. Ver elini Günlük!..”

Annem, önüne baktı:

“Ben ne diyebilirim ki Yücel Ağabey? Bisiklet, çadır... Üst üste gelince, çadır olmadı işte...”

Annemin “bisiklet...” demesi yüreğimi sızlattı. İçimde bir sıkıntı...

Babam, elini tehdit edercesine sallayarak:

“Kiiim, seen?.. Beni yeneceksin haaa!.. Hem de her akşam!.. Onu geçeceksin beyefendi. Beni tavlada üst üste yenecek adam, babasından doğmadı daha.” deyince, Yücel Amca gevrek gevrek güldü:

“Palavracı sen de!” dedi; “Sıkıysa alalım çadırını, düşelim yola. Gör bakalım Hanya neresiymiş, Konya neresi.”

Babam gülümsemeye çalıştı:

“Seneye, seneye!.. Seneye yaza öğretirim ben sana Hanya’yı, Konya’yı.”

Yücel Amca, birden ayağa kalktı:

“Eh, bize izin... Sabah beşte yolcuyuz. Yolcu yolunda gerek. Sen yine de bir daha düşün.”

“Düşünecek ne var?” dedi babam; “Memurlara tatil parası verilse iyi olurdu.”

Kapıda vedalaşma başladı. Ben arkada kalmıştım.
Yücel Amca:

“Ozan, gel bakayım buraya!” deyince öne çıktım. Yanaklarımdan öptü. Babama döndü: “Babası, tatili en çok Ozan hak etti. Tüm notları pekiyi, değil mi aslanım?”

“Öyle.”

Sevilay elini uzattı:

“Hoşça kal!”

Sesindeki kırgınlığı hissettim. Onu gereksiz yere kırmıştım:

“Güle güle.”

Yücel Amcalar gider gitmez, kaçarcasına odama çekildim. Tatile gidemeyişimiz, bisikletin alınması yüzündendi. Kendimi suçlamak istemiyordum ama yine de... İçimde bir sıkıntı beni rahat bırakmıyordu.

Benim yüzümden babam...

Benim yüzümden annem, kardeşim...

Sıkıntıdan uzun süre uyuyamadım.

Yastığımdaki ıslaklığın soğukluğu yanağıma vurunca ürperdim.

Ağlamış mıydım?..

Aradan birkaç gün geçti. Arkadaşlarımla bisikletimin tadını çıkardıktan sonra, okul bahçesinde çift kale maç yapmıştık. Kan ter içinde eve dönünce, annemi, ortalığa yaydığı çamaşırları katlarken buldum:

“Anne, neler oluyor burda?”

Annemin sevinci salona yayılıyordu:

“Gözün aydın. Tatile gidiyoruz.”

“Yoksa?.. Yoksa babam çadır mı aldı?”

“Hayır ama...”

Uzatmayayım, Yücel Amcaların çadır komşuları emekli öğretmenlermiş. Bayan öğretmen iki gece önce sancılanmış. Eşi onu hastaneye kaldırmış. Kadıncağız apandist ameliyatı olmuş. Hastaneden çıkınca evlerine döneceklermiş. Yücel Amca çadırı toplamamış. Bizi çağırmayı düşünmüş. Öğretmenlere telefon edip düşüncesini söylemiş. Onlar da kabul etmişler. Bunun üzerine babamı aramış:

“Yirmi gün izin al. Hemen yarın gelin!..” demiş, “Mızıkçılık istemem...”

Babam kabul etmiş. Böylece annem de hazırlıklara başlamış.

Birden ağlamaklı oldum:

“Anne, ben çok üzgünüm!..” dedim.

Annem, gözlerimin içine bakarak gülümsedi:

“Biliyorum.”

“Nereden biliyorsun?”

“Yastığımdan, akıllım.”

“Yastığımdan mı?”

“Gözyaşların yastığında iz yapmış.”

Artık, duramadım. Anneme sımsıkı sarıldım:

“Anneciğim!”

“Canım yavrum!”

Babam, ertesi sabah işlerini bitirdi. Öğleden sonra otobüse bindik. Gece yarısından önce Günlük’e varacaktık.

Haaa!.. Bu arada... Şimdiye kadar söylemeyi unuttum, biz Afyon’da oturuyoruz. Afyonkarahisar’da...

Karahisar Kalesi yıkılır gelir...

Saat yirmi ikiye gelmeden, Fethiye’ye vardık. Bir taksiye atladık. Ver elini Günlük!..

Yücel Amcaları bulmamız zor olmadı.

Her yer ışıl ışıl... Çadırlar, uzun ağaçların arasında. Ağaçların dalları, yaprakları tepelerde birbirine giriyor. Ürkütücü bir karanlık tepemizde...

Çadırımız tek odalı, küçük...

Önünde plastik bir masa, masanın çevresinde birkaç plastik sandalye var. Mini buzdolabı, küçücük mutfak... Her şey mini sizin anlayacağınız. Televizyon bile.

Çadırın içinde geniş bir yer yatağı var. Dördümüz de burada yan yana mı yatacağız?

Bisikletimden ayrıldığıma üzülyorum ama tatile geldiğimiz için hepimiz adına seviniyorum. Hem Sevilay'ın bisikleti burada. Onlar kendi arabalarıyla geldiklerinden bisikleti de getirdiler. Canım isterse ona binerim ama Sevilay bana kırgın gibi duruyor. Ne yapmalıyım?..

Tam bunu düşüneceğim sırada, kardeşim:

“Anne tuvaletim...” deyince birbirimize baktık. Ortalıkta tuvalet görünmüyordu. Sahi, o işi nasıl yapacaktık?

Sevilay'ın annesi hızla ayağa kalktı:

“Gelin, birlikte gidelim!” dedi; “Tuvaletleri, duşları öğrenin.”

Annem, kardeşim, ben, Sevilay'ın annesi, birlikte yürümeye başladık. Yan yana sıralanmış çadırların arasındaki

yoldan elli metreye yakın gittik. Tuvaletlerin, duşların olduğu yere geldik.

Aynı yönde yürürsek, yüz metre ilerimizde kumsal, kumsaldan sonra deniz geliyor.

Denize girmeyi çok istiyorum.

Ah, bir sabah olsa!..

Tuvalette işimiz bitince:

“Anne, denize kadar gidelim mi?” dedim.

Annem karşı çıktı:

“Gece yarısı ne denizymiş? Sabah olsun, gideriz oğlum.”

Sevilay’ın annesi:

“Kırma Ozan’ı!..” dedi, “Burada gece gündüz kavramı biraz değişik... İnsanlar gece dörde, beşe kadar gezer, oturur, eğlenir, denize girer, sabaha doğru yatar, öğleyin kalkarlar... Denize kadar gidip dönelim.”

Kardeşim de:

“Deniz, deniz!..” diye zıplamaya başlayınca, annem sessizce yürümeye koyuldu.

Denize inen geniş yol gittikçe kalabalıklaşıyordu. Önümüzde, sağda büyük bir çay bahçesi var. Masalar hemen hemen dolu. Orayı geçince, müzikli bir bahçeye

geldik. Gençler müziğe kendilerini kaptırmış, coşkuyla oynuyorlardı.

Sevilay'ın annesi:

“Gülenay da burada...” dedi, “Gençler her gece bıkmadan oynuyor. Gülenay'ın da programı bu: Gündüz ders, gece oyun...”

Kumsala geldik. Deniz, ürpertici bir koyulukta uzanıyordu. Ayaklarımızı suya sokup yürümeye başladık.

“İyi, bu gece sam yeli esmeyecek...” dedi Sevilay'ın annesi.

Mırıltıyla konuşmuştu ama yine de dediklerini anladım:

“Sam yeli ne?” diye sordum.

“Sam yeli... Geceleri bir yel eser bazı, şu yandan... Sıcak sıcak eser, bayar insanı. Mısır'dan mı geliyormuş, ne? Çöllerden yani. Öyle derler. İşte o yok bu akşam. Rahatız sizin anlayacağınız.”

Karşılara baktım. Işıkların yarattığı alacalığı örten karanlık, insana ürperti veriyordu. İçimden denize girmek geçiyor, korkuyorum. Sanki, dev köpekbalıkları beni bekliyor ya da ağızlarından alev fişkırtan deniz canavarları çıkıp geliverecek...

Sam yeli, bende korku uyandırmıştı. O sırada Sevilay yanıma geldi. Çay bahçesinde arkadaşlarıyla oturmuş, bizi görmüş:

“İyi akşamlar, hoş geldiniz!..” dedi.

Daha biz bir şey diyemeden, üstündeki ince elbiseyi çıkarıp annesine fırlattı. Koşturarak denize girdi. Yüzmeye başladı. Alaca karanlıkta güç seçiliyordu.

Yüzerek uzaklaşmasını korkuyla, biraz da kıskançlıkla izledim. Tam korku da denemez belki ama kıskançlık olduğu kesin.

Derslerim Sevilay’dan her zaman iyi olmuştu. Çoğu ödevine ben yardımcı olur, özellikle matematik çalıştırırım. Bunları daha önce de söylemişim değil mi? Ona bisiklete binmeyi öğreten de benim.

... ama şimdi...

Yüzmeyi çat pat biliyorum. Derin yerlere gidemem. Oralarda yüzemem. İlk kez Sevilay’ın benden iyi bir yanı ortaya çıktı.

Çoktan uzaklaşmış, karanlıkta belli belirsiz bir görüntüye dönüşmüştü.

Ya ona bir köpekbalığı saldırırsa?..

Yardıma gidemezdim.

Annesine yardım ister gibi baktım. O, Sevilay’la hiç ilgili değildi. Şaşıtım kaldım.

KAMPIN KEŞFİ

Sabahleyin, saat ona doğru uyandım. Büyükler çoktan kalkmışlar, çay içiyorlardı. Babam, beni görünce gülümsedi:

“Ooo, beyimiz uyanmış. Biz denize girdik çıktık çoktan.”

Babamın neşesi bana da geçti:

“Beni beklememekle çok şey kaybettiniz.”

“Neden? Ne kaybettik ki?”

“Beni denizde göremediniz. Yazık! Ben ki...”

Annem daha fazla konuşmama izin vermedi:

“Çabuk elini yüzünü yıka gel. Kahvaltını yap. Denize gideceğiz.”

Boynuma bir havlu attım. Sabunum, diş fırçasıyla yola koyuldum. Solumuzda küçük bir dere vardı. Derenin öbür yanında çadır yoktu.

Ekilmemiş tarlalardan sonra bir tepe başlıyordu. Tepenin yamacında seyrek çam ağaçları vardı. Ağaçlar tepeye doğru sıklaşıyordu. İlgimi, çekti; oralarda tek bir günlük (sığla) ağacı yoktu. Uzun gövdeli sığla ağaçları, yalnızca çadırların olduğu düzlükte yer alıyordu.

O tepeleri dolaşmak, çamlar içinde gezinmek ne güzel olur, diye düşündüm. İlerideki günlerde neden olmasın?

Fethiye'ye bilgisayardan bakmıştım gelmeden önce. Güzelliklerle dolu bir ilçe... Ölü Deniz'i, Saklı Kent'i dünyaca ünlü...

Bir de çok eskiden beri birçok uygarlığın beşiği olmuş. Girintili çıkıntılı koylarında korsanlar barınmış.

Kim bilir, korsanlardan neler kalmıştır gizli köşelerinde?

Saklı Kent, ilk Hristiyanların gizlendiği uçurum dibinden akan suyun çevresindeki mağaralarda kurulan kent miydi? Yoksa karıştırıyor muyum? Neyse, öğreniriz.

Çadıra döndüm. Babamla Yücel Amca, gazete karıştıyorlardı. Kahvaltıya otururken sordum:

“Sevilay kalkmadı mı daha?”

“Ohooo!” diye elini salladı annesi, “Onların kalkmasını beklersen...”

Birden sevindim. İyi ki kalkmamıştı. Birlikte kahvaltı yapsaydık, birlikte denize giderdik. Benim yüzmede ne kadar acemi olduğumu görürdü. Bu durumda, hiç değilse ondan önce gidecek, acemiliğimi biraz olsun atabilecektim.

Hızla kalktım:

“Ben denize gidiyorum.”

Annem karşı çıktı:

“Kahvaltını bitir de öyle.”

“... ama anne, deniz beni çağırıyor.”

Babam, imdadıma yetişti:

“Bırak gitsin. Acıkınca nasıl olsa döner gelir.”

Koşturarak kumsala vardım. Güneşlenenler arasından hızla geçip denize girdim. Bir an önce yüzmeyi iletmemeliyim.

Ayaklarımı suya soktum. Serinlik içimi ürpertti. Bir an, sudan çıkmak istediysen de çıkmadım. Hemen, şimdi yüzmemi iletmemeliyim.

Yavaş yavaş yürümeye başladım.

Tam, suyun serinliğine alışayım derken, on beş yaşlarında bir kız koşarak yanımdan geçince tüm vücudumu ıslattı. Soğuk suyun etkisiyle bağıracaktım ki ardından

aynı yaşlarda bir erkek... O da aynı şeyi yaptı. Meğer öndeki kızı kovalıyormuş. Yan yana geldiler. Birbirlerine bir süre su attılar. Su savaşı yaptılar yani. Sonra yan yana yüzerek uzaklaştılar.

Suyun derinliği belime gelince durdum. Yavaş yavaş suya gömülerek vücudumu boğazıma kadar ıslattım. Uzanıp kulaç atmaya çalıştım. Bir süre çabaladıktan sonra ayağa dikildim.

Bu arada, tuzlu su, burun deliklerime dolmuş, genzime sızmış, içimi bir tuhaf etmişti.

Olmuyor, kulaç atamıyorum ama pes etmeyeceğim. Yeniden, yeniden deneyeceğim.

Denedim.

Olmuyor işte olmuyor!

Kulaç atmaya çalışırken ayaklarım dolaşiyor. Başım suyun içinde kayboluyor.

İşte yine tuzlu su yuttum. Midem kabarmaya başladı.

Yok artık! Bir çıkarmam eksikti!

Midemdeki kabarma artınca, sudan çıktım. Kıyıya oturdum. Bacaklarımı denize doğru uzattım. Midemin yatışmasını beklemeye başladım.

Bacaklarıma çarpıp geri çekilen dalgalar, her şeye rağmen hoş...

Ansızın kalktım. Hayır! Pes etmeyeceğim. Koşturarak suya girdim. Derinlik belime gelene kadar ilerledim. Yeniden yüzmeye çalıştım. Sırtüstü uzandım. Yarım dönerek, el ve ayaklarımla suyu itmeye başladım.

Bu yüzme biçimi kulaçtan iyiydi. Başım suya dalmıyor, yavaş da olsa ilerleyebiliyordum.

Eh, bu da bir şey!

Birden, koşturarak bana doğru gelenler olduğunu fark ettim.

“Ozan!”

Sevilay'ın sesi...

Ayağa dikildim. Su göğsüme geliyordu. Yanında, bizim yaşlarımızda bir erkek vardı. Yanıma geldiler.

Sevilay:

“İşte bu, Ozan.” dedi, “Komşumuz... Bu da Çağdaş... Kamptan arkadaşım. Beşinci sınıfa geçti.”

“Tanıştığımıza sevindim.” dedim.

“Ben de.”

Çağdaş'ı dikkatlice süzdüm. Sarışın mı desem, kumral mı?.. İkisinin arası bir saç ve ten rengi var. Saçları alnından ensesine dek sanki diken diken... Düzgün bir burun ve geniş bir alın. Boyu benden üç dört parmak uzun...

Ne yalan söyleyeyim, o an Sevilay'ı kıskandım.

“Neden beni beklemedin?”

Sevilay'ın sesinden kırgınlığının geçtiğini anladım.

“Ohooo!.. Çoktan gün başladı bile...”

“Erken kalkmışsın. Biz öğleye doğru ancak kalkarız.
Değil mi Çağdaş?”

“Yani... Uyarmazlarsa öğleyi de bulur.”

“Neyse, sen de alışırsın.” diyen Sevilay, hızla suya daldı. Bir süre dipten yüzdü, çıktı:

“Su çok güzel, hadi yüzelim.”

Korktuğum an, sonunda geldi.

Onlar derinlere korkusuzca gidecekler. Ya ben?..

Çağdaş, Sevilay'ın yüzüne su sıçrattı. O da bana...
Bir süre devam etti su savaşı.

Çağdaş, birden daldı. Az sonra, Sevilay'ın suya devrildiğini gördüm. Dipten gelerek arkadaşının ayaklarını çekip deviren Çağdaş gülüyordu.

Çok geçmedi. Sevilay'ın başı suyun yüzünde göründü:

“Seni!..”

Çağdaş yeniden daldı. Sevilay da kulaç atmaya başladı.

Ne yazık ki ben, Sevilay'ın peşinden gidemezdim.

Otuz metre kadar ileride, Çağdaş'ın başı göründü. Sevilay, ona yetişmek için hızlandı. İki de amansızca kulaç atarak ilerilere gittiler.

Evet, onlarla suda yarışamazdım. Boyumu aşacak yerlere gitmekten ödüm kopuyordu.

Uzunca bir süre geçti.

Çağdaş önde, Sevilay ardında, delicesine kulaç atarak yanıma geldiler.

Sevilay daldı. Birden ayak bileklerimden çekildim. Suya daldım. Çırpınarak doğrulduğumda su yutmuştum. Burnumda, ağzımda tuzlu sular lıkırdıyordu.

Sevilay çoktan Çağdaş'a dönmüş, ona su sıçratıyordu. Çağdaş da karşılık verince ikisinin arasında kaldım.

Sıkıca kumlara bastım. Ben de ikisine birden su sıçratmaya başladım.

Korkularım, kaygılarım dağılmaya başlamıştı. Birden, acıktığımı hissettim ama açlık umurumda değildi. Çıkıp, kumlara uzandığımızda mutluydum.

Karşıdaki çamlarla kaplı tepeleri gösterdim:

“Oraya hiç gittiniz mi? O, en yüksek tepeye?”

“Ben, arkadaki en yükseğe kadar gitmedim ama önündekine gittim.” dedi Çağdaş.

“Ben oraya gitmek istiyorum.”

Sevilay:

“Aman, of!..” diye sızlandı, “İşim yok da tepe mi tırmanacağım? Keçi miyim ben?”

“Ben oralara gitmek isterim.” dedim.

“Gideriz...” dedi Çağdaş. Benden çok Sevilay’la ilgileniyordu: “Sen de gelmelisin. Sana oralarda neler göstereceğim, şaşarsın.”

“Bilmem, belki gelirim; ama...”

Sevilay’ın sesinden, aralarında gizli bir anlaşma olduğu kanısına vardım.

Çağdaş, anlamlı bir gülümsemeyle Sevilay’a baktı.

Evet, aralarında gizli bir şeyler vardı.

Merak ettim:

Ne olabilir?..

“Evet Ozan Bey!” dedim içimden, “Siz, Sevilay Hanımı kıskanıyorsunuz!..”

Bizimkiler, kampa çok çabuk alışmışlardı.

Annemin yüzünden gülücükler saçılıyordu. Bisikletim alınmış, ben sevinmiştim. Tatile gelmiş, babam ve ailemiz sevinmişti. O, hiçbirimizi üzgün görmeye dayanamazdı.

Yücel Amca ile babamın gürültülü tavla maçlarını izlemeye, komşu çadırlardan da gelmeler başlamıştı. İzleyicilerin bazıları babamı, bazıları Yücel Amca'yı tutuyordu.

Biz ise akşamları kampın çay bahçesini dolaşiyor, oynayan, dans eden gençlere bakıyor, çadırlara dönüp satranç oynuyorduk.

Ben, satrancı ikinci sınıfta öğrendim. Bu ders yılında da kursuna gittim. Sınıf birincisi olarak okul yarışmalarına katıldım. Dördüncü oldum.

Okulumuzda satranca önem veriliyor. Bu güzel değil mi?

Bazı akşamlar, babamla oynarız evde. Babam, önceleri beni hep yeniyor, dalga geçiyordu. Oynadığımız oyunlarda yanlış hamlelerimi gösteriyordu ama artık yenemiyor. Bazen çok sıkı kapışıyoruz. Oyun, uzadıkça uzuyor.

Artık, çoğu oyunu ben kazanıyorum. Geçenlerde, geçenlerde dediysem yine oluyor bir ay kadar, şöyle dedi babam:

“Boynuz kulağı geçermiş, diye bir atasözümüz var. Atasözü doğrulandı. Artık, benden iyisin satrançta. Bundan sevinç duyuyorum. Arkasını bırakma. Daha iyi oyuncularla oyna. Kendini geliştir. Unutma, düzenli satranç oynayanın beyni gelişir.”

Sevilay'ın satranca özel bir ilgisi yok. Kursa o da katılmıştı. Kurs boyunca çat pat... Ana kuralları öğrendi, o kadar...

Çağdaş'la ilk oyuna oturduğumuzda, kendime güvenim tamdı. Kesin yenerim diye düşünerek oyuna oturmuştum. Taş çektik. Beyaz taşlar bana çıktı. Hemen atağa geçtim.

On el kadar oynayınca, Çağdaş'ın kurallı oynadığını anlamış, bağlantısız oyuna soktuğum taşlarımı korumak için savunmaya geçmiştim.

Savunmaya geçmek, bana pahalıya patladı. Bir fille iki piyon verdim. Arkamdan sessizce yaklaşan babam, oyunu bir süre izledikten sonra gülererek:

“Tarzan zor durumda...” dedi ve yanımızdan ayrıldı.

Maçın sonu mu?

Ben yenildim ama ikinci maçta kurallı oynadım. Başa baş bir oyun çıkardık.

Açık söylemeliyim ki Çağdaş satrançta hiç de benden aşağı kalır oyuncu değil.

YANGIN

Saat dörde geliyordu. Üçümüz yola çıktık. Sevilay çok da gönüllü değildi önceleri. Sonra nedense birden heveslendi. Babasının, arkamızdan:

“Sevilay gecikmeyin kızım. En geç sekizde dönmüş olun.” uyarısına:

“Tamam, babacığım, anladık!” diye homurtulu bir karşılık verdi.

Sıcaktı...

Bereket denizden yamaçlara doğru esinti vardı ama sıcağı esinti de kesmiyordu.

Tarlalardan geçtik. İlk çamlara ulaştık.

Bundan ötesi yokuş çıkacak, yani tırmanacaktık. Çamların sıklaşmaya başladığı yerdeki orman yolu boyunca ilerlemeye başladık.

Yerlerde çoğu kurumuş otlar, tek tük çiçekler vardı.

Yerden bir kozalak aldım. İnceledim. Kozalak, takır takır kurumuş, ağızları açılmış, içlerindeki çam fıstıkları dökülmüştü.

“Fıstıkları dökülmemiş kozalak toplayalım...” dedi Sevilay; “Akşam çıkarır yeriz.”

Çağdaş, çevresine bakındı:

“Olur...” dedi.

“Hani sen getirmiştin birinde. Annen istemişti.”

“Evet, hatırladım.”

“Aman canım...” dedim, “Biz, birinde parkta topladık da yiyemedik doğru dürüst. Bıçak ucuyla fıstık kabuğunu açacağız, çıkaracağız diye parmağımı kestim.”

“Ben severim çam fıstığını.” dedi Çağdaş; “Sırt çantama dolduracağım.”

“Yemesi iyi de...” diye homurdandım, “Bıçakla çıkarması zor. Başka bir yolu var mı bilmem. Küçücük bir fıstık. Dişinin kovuğunu doldurmuyor insanın.”

Sağa sola bakınarak bir kozalak seçtim. Kabuklar açılmamıştı ama uçları patlamıştı:

“Bunun içi dolu!..” dedim. Çağdaş’a uzattım: “Ne dersin? Baksana!”

Çağdaş, kozalağı inceledi:

“Bunları toplamaları gerek. Bomba bunlar.” deyince Sevilay şaşkınlıkla sordu:

“Ne demek bomba?”

“Böylesi ağızları açılmamış ya da yeni açılmaya başlamış kozalaklar, yangın çıkar da tutuşursa patlayıp ilerilere sığıyor. Sığırdığı yeri de tutuşturarak yangının büyümesine neden oluyor.”

Bunu ilk kez duyuyordum. Sevilay da öyle. Bu bilgiye kuşkuyla yaklaştım:

“Sen... Gördün mü hiç patladıklarını?”

“Hayır ama televizyonda izledim.”

“Ben, orman yangınlarıyla ilgili bir kitap okudum. Yangınlar birçok nedenle çıkıyor ama asıl büyük neden insanlar... İnsanların dikkatsizliği...”

“Doğru ama insanlar olmasa da yangın çıkabilir. Çok sıcak havada bir şişe ya da cam parçası güneş ışıklarını kırıp aynı yere yansıtırsa ve orada kuru otlar varsa, onları tutuşturabilir.”

“... ama bu tür yangınların da suçlusu insanlar. Şişe ya da camlar ormana kendileri gitmiyor, değil mi?”

“Haklısın. İnsanlar götürüyor.”

Biraz daha tırmandık. Kayalar, taşlar, yer yer görünen kırmızıya çalan toprak, güneşten iyice ısınmıştı. Bunnaltıcı hava, hepimizi etkiliyordu.

“Sıcak, çok sıcak!” diye sızlandı Sevilay; “Aslında sabah çıksak daha iyi olurdu.”

“Biz, sabah erken kalkmıyoruz ki! Hem biraz daha yukarılara tırmanınca hava serinler.”

Biraz daha tırmandık. Çamlar iyice sıklaşmıştı. İlk tepeyi aştık. Tepenin altında çok derin olmayan bir vadi uzanıyor. Karşı yamaçtan yükselen tepe, bu aştığımızdan daha yüksek.

Vadi tabanından geçip tırmanmaya başladık.

Çağdaşların çadırın önünde bir bağlama görmüştüm:

“O bağlamayı kim çalıyor?” diye sordum.

“Babam, babam güzel bağlama çalar.” dedi Çağdaş. Bazı akşamlar bizim çadırın önünde yere oturur komşular. Babamın türkülerini dinlemek isterler. Babam da kırmaz onları. Çalıp söylemeye başlar. Komşular koro oluşturur, saatler geçer böyle. Biraz da ben çalıyorum ama daha çok iyi olduğumu söyleyemem. Sen bir şey çalıyor musun?”

“Yani, aslında...” diye sözü ağzımda geveledim. Evi-
mizin yakınındaki halk kütüphanesinde açılan ücretsiz

gitar kursuna yazılmış ama gitmemiştim. Oysa babamdan çok dayım ısrarla istemişti gitmemi. Gitarımı da alacaktı; ama işte...

“Ben bağlamadan çok gitar çalıyorum...” dedi Çağdaş; “Bazen gitarımla babama eşlik ederim. Yücel Amca da sever türkü dinlemeyi. Neşat Ertaş’a bayılır. Hani var ya:

Karahisar Kalesi, yıkılır gelir...

Top zülûf gerdana, dökülür gelir...

“Bizim oraların türküsü.”

“İşte, onu çaldırıp söyletmeden duramaz. Kendisi de orkestra şefi gibi ellerini sallayarak eşlik eder. Yakındır, bir gece toplanılır bizim çadırın önünde. Öyle üç beş kişi değil, en az elli kişi.”

“İyiymiş. Sen de dinliyor musun o türküleri Sevilay?”

“Annem de sever. Ona arkadaşlık etmek için gidiyorum. Aslında bize göre değil. Hep büyükler toplanıyor.”

“Öyle dediğine bakma...” dedi Çağdaş; “Babam bir gün sesini dinledi, beğendi. Birlikte bir türkü çalıştılar. Söylediler. Herkes alkışladı Sevilay’ı.”

İkinci tepeyi de geçtik. Üçüncü tepe ile aramızda vadi değil, yüksekçe bir bel vardı.

Çağdaş, karşı yamaca baktı. Yamaç, bu bölgedeki en yüksek tepeyle bitiyordu. Yukarılara doğru dik kayalıklar yer alıyordu:

“Ben bu bele kadar gelmiş, dönmüştüm.”

Sevilay sordu:

“Bel ne?”

Çağdaş’tan önce atıldım:

“Bel... Bel’in birden çok anlamı var. Omurganın, kalçanın üstünde kalan bölümünün arkası... Sonra, toprağı kazmaya yarayan tarım aracı. Sonra... İşte burası...”

Çağdaş, bir süre sözlerimi bitirmemi bekledi:

“İki dağ arasında geçilebilecek yer.” dedi.

“Haa, evet öyle...” dedim hızla. Çağdaş’ın işime karışması hiç hoşuma gitmemişti; “Türküsü bile var. Neydi, neydi?.. Dur bakayım.”

Yine Çağdaş:

“Yol ver bana, Çubuk Beli geçeyim.”

Kahretsin, yine Çağdaş!..

Üçüncü tepeye tırmanmaya başladık.

“Yorulдум...” dedi Sevilay; “Siz yorulmadınız mı? Susadım da.”

Bir çamın gövdesine sırtını verip oturdu.

Çağdaş, küçük sırt çantasının yan ağ gözünden suyu uzattı. Sevilay bir yudum aldı:

“İğğğ!” dedi, “Çok ısınmış.”

Çevreye bakındım. İleride çukurlaşan bir yer ve gür otlar gördüm. Hızla oraya gittim. Yanılmamışım:

Küçük bir pınar...

“Buraya gelin!” diye bağırdım, “Buz gibi su buldum.”

Geldiler.

Buz gibi pınar suyundan kana kana içtik. Oturup dinlenmeye başladık.

Çağdaş, sürekli tepelere doğru bakıyordu.

“Ne bakıp duruyorsun öyle?” diye sordu Sevilay.

“Mağara görebilir miyim diye bakıyorum.”

“Dağ olur da mağara olmaz mı?” diye sordum alaycı bir sesle; “Vardır hem de bol vardır buralarda.”

“Olduğunu biliyorum. Buralardaki mağaraların başka yerlerden çok farklı bir özelliği var. Babam anlattı. Eskiden Akdeniz ve Karadeniz ülkeleri arasında ticaretin çoğu, deniz yoluyla yapılırmış. İstanbul’da Galata Sementi, ticaretin kilit merkeziymiş. Çin’den, Hindistan’dan mallar,

Süveyş'ten Akdeniz'e geçirilir, oradan da gemilerle dağıtılmış.”

“İyi de bunun mağaralarla ne ilgisi var?” diye sordum. Sesimdeki alaycılık devam ediyordu; “Gemiler mağaralara uğramıyor ya!”

“Doğru, gemiler mağaralara uğramıyor ama korsanlar uğruyor. Fethiye çevresindeki sularda korsanlar doluşmuş. Sık sık ticaret gemilerine saldırır, yağmaladıkları malları mağaralara gizlerlermiş.”

Sevilay güldü:

“Ben de korsanları hep Karayipler'de sanırdım. Demek ki buralarda da varmış.”

“Asıl korsanlar, korsanlıklar Akdeniz'de. Akdeniz'in de bu bölgesinde. Babam dalgıç... Korsanların buralarda batırdığı gemilere dalıp, amforalar, değişik eşyalar çıkarıyorlar.”

“Tarihi eser kaçakçılığı mı?” diye sordum.

“Hayır, öyle değil. Dernekleri var, araştırma yapıyorlar. Devlete bildiriyorlar. Hüseyin Amca var, o yakında gelecek. Sonra da dalış yaptıkları tekne gelecek. Ne bulurlarsa kaydediyorlar. Sonra bir müze düzenleyecekler.”

Sevilay:

“Hüseyin Amca’yı tanıyorum...” dedi; “Tekneleri gelince onlarla biz de gideriz değil mi Çağdaş?”

“Elbette gideriz. Babam, deniz dibinde olsun, mağaralarda olsun, eski eşyalar, antikalar bulmakla bitmez, diyor. O kadar çokmuş yani. Fethiye, Kıbrıs, Rodos, korsan üçgeniymiş eskiden. Buralarda kum gibi korsan kaynıyormuş. Bazı gemiler, korsanlarla savaşa tutuşur, yanar ya da yara alır, batarmış. Çok değerli yükü olan gemilerin kaptanları da korsanların eline geçmesin diye gemilerini kendileri batırılmış. Bu yüzden çevremizdeki sular, batık gemiler yönünden çok zenginmiş.”

Sevilay’ın telefonu çaldı:

“Efendim babacığım!.. Nerede miyiz?..” Sevilay bize döndü: “Neredeyiz?”

Çağdaş:

“Üçüncü tepeye tırmanıyoruz.” diye yanıt verdi.

Sevilay, duyduklarını aktardı. Sonra birden telaşlandı:

“Nerede?.. Siz iyi misiniz?.. Bakmadık ki!.. Bakarız şimdi... Olur, hemen döneriz.”

Merakla sordum:

“Ne oldu? Ne dedi baban?”

Sevilay, kamp yönüne doğru bakmaya başladı:

“Kampın yakınındaki çamlıkta yangın çıkmış. Babam da yangın söndürmeye gitmişler. “Çabuk geri dönün, diyor.” dedikten sonra eliyle ilerileri gösterdi: “Bakın, dumanlar!..”

Baktık.

Gökyüzüne doğru dumanlar yükseliyordu.

“Gidelim...” dedi Çağdaş; “Belki biz de söndürmeye yardımcı oluruz.”

Geldiğimiz yöne hızla ilerlemeye başladık.

İlk tırmandığımız tepeyi aşınca, yanan yeri görebildik.

Koşarak kampa girdik. Annemle Sevilay’ın annesi, korku ve merakla yangın yerine bakıyorlardı.

Çağdaş:

“Gidelim...” dedi bana.

Annem sertçe bağırdı:

“Bir yere gitmiyorsunuz. Bir de sizinle uğraşamam.”

“... ama anne!..”

“Aması maması yok! Babanlar zaten yangın yerinde. Siz ayakaltı olmayın. Başınıza bir iş gelirse ne yaparız?”

Çağdaş’la bakiştık.

Benim bakışlarımdan öfke saçıldığını söylemeye gerek yok.

Yaklaşık bir kilometre kadar öteden başlamış yangın. Rüzgârın da etkisiyle ilerilere doğru oldukça yayılmıştı.

“Ben gideyim o zaman...” dedi Çağdaş; “Annem merak eder.”

“Sakin yangın yerine gitme çocuğum. Çadırınıza, annenin yanına git.”

“Olur.”

Çağdaş'ın göz kırptığını gördüm. Bunun anlamı açıktı:

Ben yangın yerine gitmek istiyorum...

Bense... Ah, annemi çiğneyip gidemezdim.

Tır, tır, tır, tır, tır, tır!..

İki tane helikopter, denizden doldurdukları balonlarını yangın yerine boşaltıyor, dönüp yeniden dolduruyorlardı.

Tepemizde kulak tırmalayan tır tır tırları, sinir törpüleyiciydi.

Bir saat kadar geçti.

Denize gitmek istediğimi söyledim. Annem ona da izin vermedi:

“Hayır!..” dedi; “Sen deniz diye yangın yerine gidersin.”

Sıkıntıdan patlamak üzereydim. Çağdaş gitmişti. Kim bilir bize yangınla ilgili neler anlatacaktı. Hava atacaktı, hava! Bense ana kuzusu, çadırda kalmıştım.

O sırada, Gülenay bir kız arkadaşıyla geldi. Birlikte sınavlara hazırlanıyor, çay bahçesine, denize gidiyorlardı.

“Abla, yangını merak etmiyor musunuz?” diye sordum.

“Ediyoruz, etmez olur muyuz? Biz de söndürmeye gidelim dedik, istemediler.”

“Gidip bakalım mı?”

“Bilmem.”

Acınacak biçimde boynumu büktüm:

“Ben çok merak ediyorum ama annem izin vermiyor. Siz bakmak isterseniz...”

“Anladım. Şu tarlaların sonuna kadar gidip bakalım mı? Oyalanmadan döneriz.”

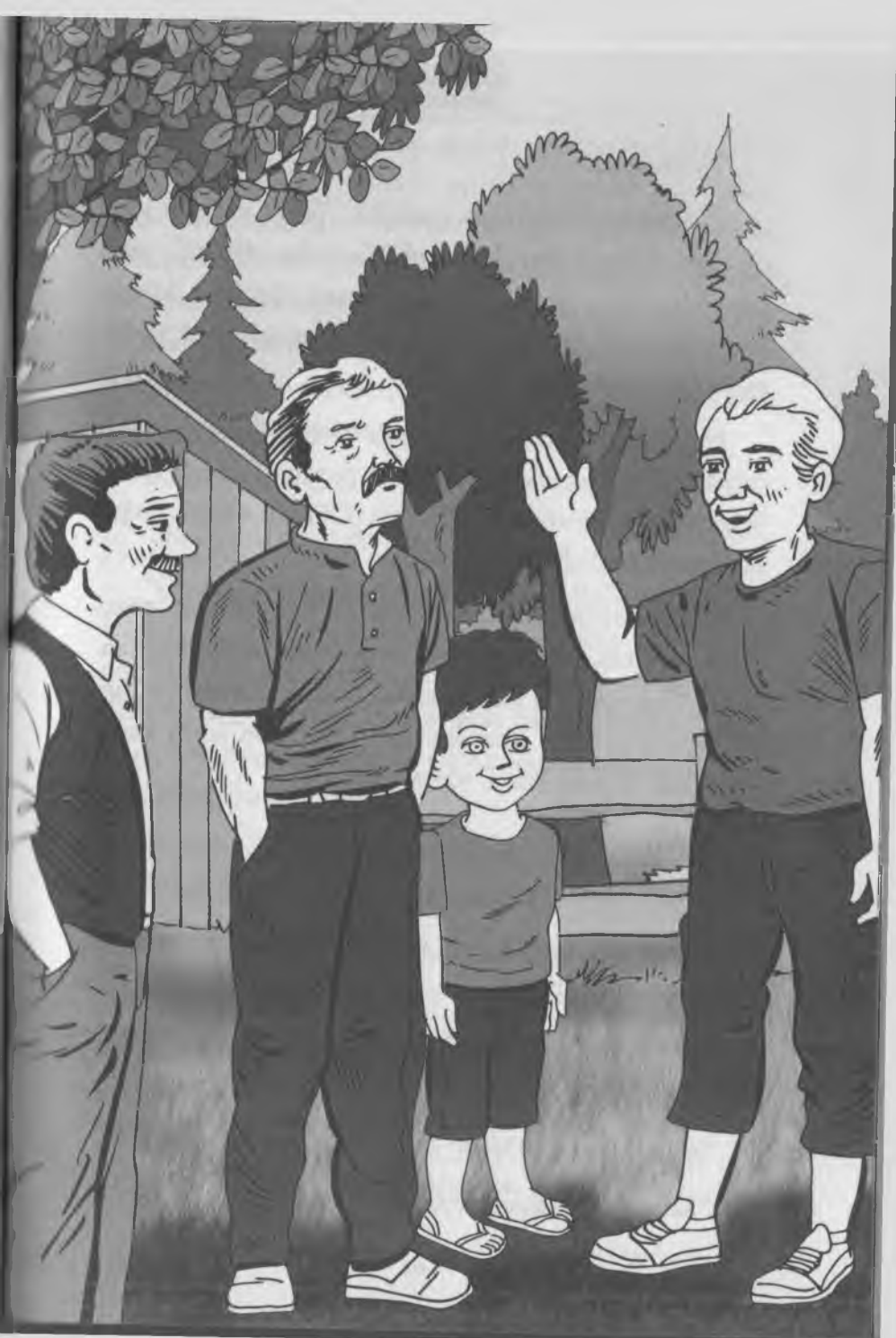
Konuk kız, adı Derin’miş, sonra öğrendim:

“Olur!” deyince dünyalar benim oldu.

Sevilay gelmek istemedi. Gülenay, anneme döndü:

“Şu tarlanın oraya kadar gidip bakacağız. Ozan çok istiyor.”

“Gidin ama daha ilerilerde işiniz yok. Sakın Ozan’ı yanınızdan ayırmayın.”

“Ayırmayız.”

Tarlalardan ilerlemeye başladık. Yolun yarısını geçtik. Yüz metre kadar ilerimizde, insanlar, ellerinde yeşil yapraklı dallar, çalı süpürgesine benzer ağaçlarla, kürekler ve kazmalarla, yangını sınırlamış, söndürerek ilerlemeye çalışıyorlardı.

Helikopterlerden biri, iki yüz metre kadar sağ ilerimizde, yanan ağaçların üzerinde durdu. Taşıdığı balon ikiye ayrılıp suyunu foşş! Bıraktı. Döndü, denize doğru ilerlemeye başladı.

Dikkat ettim: İlerilere doğru gittikçe sıklaşan ağaçların arasında, ağaçsız toprak şeritler gördüm ormanlarda. O şeritlerden yine gördüm. Yamaca tırmanan toprak şeritte gezinen insanlar vardı. Birisi on adım kadar koşturdu. Birkaç kürek toprak attı.

Şimdi anladım:

Bu şeritler, yangının yayılmasını önlemek içindi.

Gezinenler de yangının diğer bölüme sıçramasını engellemeye çalışıyorlardı.

Adam neden birkaç kürek toprak atmıştı? Sordum:

“Kürekli adamı gördünüz mü? Şu, toprak atan...”

“A, evet!” dedi Derin; “Kozalak söndürüyor.”

“Kozalak mı söndürüyor? O da ne demek?”

“Şu demek: Çamlarda, ağızları açılmamış kozalaklar tutuşursa, ağızları sıcaktan açılırken bomba gibi patlar, otuz kırk metre kadar fırlarlar. Yangın, iki şeyden büyür: Birincisi, yerdeki kuru otlar, yapraklar, dallar... İkincisi, patlayan kozalaklar. Bu arada, rüzgârdan söz etmiyorum. O adam, yana, kozalağın üstünü toprakla kapatıyor. Dikkat ederseniz, o toprak şeritte kuru ot da yaprak da yok. Öyle yerler ara sıra temizlenir.”

Gülenay, alaycı bir sesle sordu:

“Bak seen, neler de bilirmiş...”

“Ormanlarla ilgili, biraz bilgim var. Babamlar orman kurmuşlar. Ben o zaman çok küçükmişüm. Yani on yıldan fazla oluyor. Devlet, orman kurmak isteyenlere her türlü desteği veriyor. Babamların ormanındaki çamlar, artık, altlarında oturulacak kadar büyüdü. Baharda, sonbaharda gideriz ormana.”

“Anladım. Desene gide gele orman profesörü oldun. Sıkılmaya başladım. Dönelim mi?”

Aslında ben yangını söndürmeye çalışan, bir bölümden diğer bölüme sıçramasını engelleyen insanların arasına karışmak, onlara yardım etmek istiyordum.

Bunun için kalmam, annemden yiyeceğim fırçayı göze almam gerekiyordu.

“Aslında gidip yardım etmeliyiz.” dedi Derin.

Ellerimi çırparak zıpladım:

“Yaşasın, gidelim!”

“Ozaaan! Anneni unuttun galiba.”

“Bir orman mühendisinin yardımıyla orman yangınları üstüne bir konuşma hazırlamıştım ortaokulda. Bildiklerim işimize yarayabilir.”

“Eee, ne duruyoruz öyleyse?” deyip yürümeye başladım.

Derin de beni izledi. Gülenay da bize uydu.

Gülenay'ın azarlamasından korktuğum için, Derin'i lafa tutmaya çalıştım:

“Eee, sonra?.. Yaptın mı okulda konuşmayı?”

“Yaptım. Hem de bütün öğrencilere grup grup konuyu anlattım. Çok beğenildi. İstersen çalışmalarımı bilgisayarında görebilirsin.”

“Görmeyi çok isterim.”

... ama gerçekten de görmek istiyorum, yalan değil.

Neden dersiniz, en az üç gün yangından söz edilecek. Konuşmalara kelaynak kalmamış olur, bir iki söz de ben edebilirim.

Gelmiştik...

“Kolay gelsin...” dedi Derin; “Yapabileceğimiz bir şey var mı?”

“Burada ağaçlar seyrek. Tehlike kalmadı ama şu tarafta yoğun çalışılıyor. İnsan gerekebilir.”

Adamın gösterdiği yöne doğru yürümeye başladık.

Hayret, Gülenay surat asmamış, soru sormamıştı. İlerledikçe, söndürme çalışmalarına katılanların sayısı çoğalıyordu.

“Dönüşte bana mail atar mısın Derin... Abla?”

Derin, gülümsedi. Abla deyişim hoşuna mı gitti, kim bilir? Saçlarımı karıştırdı:

“İlgini çekti bakıyorum...” dedi, “Atarım.”

“Mail’imi...”

“Dönüşte alırım. Şimdi çalışalım.” Bir orman görevlisine yanaştı: “Ne yapmamızı istersiniz?”

“Size yapraklı dal verelim. Yerde yanar durumda gözünüze ilişen ne varsa söndürün.”

Az sonra, üçümüz de ellerimizde dallar, yerlerde yanan ne varsa vurmaya başladık.

Ne yalan söyleyeyim, yaptığımız iş çok hoşuma gitti.

Üç saati aşkın bir zaman sonra döndük.

Bu arada babamları da bulmuştuk.

“Baba, annem...” dedim.

“Anladım, izin vermedi, kaçtın, öyle mi?”

“Hayır. Gülenay Ablalarla bakmama izin verdi. Biz bakmayı bıraktık. Söndürmeye... Sor istersen.”

Babamın eli omzumda...

Bazen bu el-omuz ilişkisi, çocuk yerine konduğumu hissettiriyor, kızıyorum ama şimdi kızmadım. Babamın parmak uçlarını yakaladım ki hemen çekmesin...

Dönerken Çağdaş'la babasını da gördük. Yanlarında bir adam vardı. Bizim çadırlara kadar birlikte geldik. Hazır çay varmış. Çaylar içilirken, konuşmalardan anladım. Adam, Çağdaş'ın sözünü ettiği dalgıçtı. Adı, Hüseyin...

İstanbul'dan bugün uçakla gelmiş. Arkadaşları tekneyle geliyorlarmış. Onlar gelene kadar hazırlık yapacaktı. Fethiye açıklarında bütün mallarıyla birlikte battığını sandıkları büyük bir Bizans ticaret gemisine dalış yapacaklarmış. Çağdaş'ın babası hem arkadaşları hem de dalış ekibindenmiş.

Konu, benim oldukça ilgimi çekmişti. Tekne gelince kapağı atacak, ayrılmayacaktım.

Konu değişti.

Ormanlardan, yangınlardan söz edildi.

Mustafa, ormanlar konusunda da çok bilgiliydi. Boş kaldıkça ya da tatilde zaman arttırabildikçe, Türkiye'yi

dolaşmış, yaşlı ağaçları incelemişti. Sekiz yüz yaşlarında, bin yaşlarında birçok ağaç görmüştü. Bu ağaçlarla ilgili anlatılan söylenceleri dinlemiş, ağaçların fotoğraflarıyla birlikte bir kitap çıkarmıştı.

Ona göre ülkemizde ağaçlar azalıyordu. İç Anadolu Bölgesinden başlayan çölleşme, giderek deniz kıyılarına doğru yayılıyordu. Bunu önlemek için alınması gereken önlemler yeterince alınmıyordu.

Ormanların, yaşamımızda ne büyük önemi olduğunu biliyordum ama bir kez daha çok açık olarak anladım.

Haa, bu arada, yangın, dikkatsiz bir mangalcının bıraktığı kıvılcımdan çıkmış.

Düşünün, binlerce ağaç yok artık. Onlar soluk alıp veriyordu. Karbon emiyor, oksijen veriyordu. Artık, bu önemli işi yapamayacaklar.

On binlerce irili ufaklı bitki yok.

O bölgede yaşayan milyonlarca böcek, sinek yok.

Yüzlerce kuş yuvası yok.

Yangın yerindeki canlı yaşam dengesi bozuldu. Bırakın bozulmayı, yok oldu.

Çok acı, çok!..

İşte, Mustafa'nın konuşmalarından çıkardığım sonuçlar...

Çağdaş, babası ve Mustafa kalktılar.

“Tanıştığımıza sevindim Mustafa Bey!” dedi babam; “Sizi tanımak benim için mutluluk. Çok yararlı çalışmalar yapıyorsunuz.”

“Ben de tanıştığımıza sevindim Tekin Bey. Görüşmek dileğiyle.”

“Çalışmalarınızla ilgili yeniden sohbet etmek isterim.”

“Neden olmasın? Topladığımız ne varsa kaydını yapıyoruz. İleride müze açabilirsek, sizi de bekleriz.”

Yücel Amca:

“Nasıl daldığınızı, batıkları nasıl çıkardığınızı merak ediyorum.” deyince Mustafa Bey gülümsedi. Elini uzattı. Yücel Amca'nın elini tuttu:

“Merakınızı gidermek çok kolay...” dedi; “Tekneye sizi de alıruz. Görürsünüz.”

Bu iş, beni çok sarmıştı:

“Yücel Amca bensiz tekneye binmez.”

“Anlaşıldı. Sen de gelirsin.”

Yücel Amca, ağız dolusu gülererek:

“İsterseniz ben de dalarım...” dedi, “Artık amfora mı olur, balık mı olur, ne tutabilirsem...”

“Yok, biz sizi yormayız. Tekne büyük. Siz güvertede oturup çayınızı yudumlarken, amforaları da balıkları da biz çıkarırız. Anlaştık mı?”

“Anlaştık.”

Çağdaş, daha önce tekneye binmiş miydi?

Babama, geç kalıyormuş gibi fısıldadım:

“Baba tekneye biz de binelim.”

“Neden olmasın?”

Ayrılırken, Derin’e mail adresimi vermiştim.

Ormanla ilgili çalışmasını, çadırına döner dönmez atmış.

Açtım.

Çalışması, kuru bir anlatım biçiminde değildi. Bazı başlıklara böldüğü konuyu şematik olarak ele almıştı. Sanırım, anlatırken başlıkların altını konuşmasıyla dolduruyordu.

Merakla incelemeye başladım.

1- ORMAN NE?

ORMAN;

Belli yükseklik ve büyüklükteki ağaçlar, çalı, otsu bitkiler, mantarlar, küçük canlılar ve hayvanlar ile toprağın oluşturduğu, insanlara birçok yararı olan,

“Doğal Yaşam Alanıdır”.

Ormanda,

Ormanı oluşturan birimlerin, çok uzun yıllar sonucu yerleşmiş bir “Canlı Yaşam Dengesi” vardır.

Bu denge olmazsa, ormanlar korunamaz.

2- ORMAN YANGINI NE?

Serbest yayılma eğiliminde olan ve Ormanda Yaşama Birliği’ne katılan, canlı ve cansız tüm yaşanabilir varlıkları yakıp yok edebilen ateşe; “Orman Yangını” denir.

YANGINLARIN ÇIKIŞ NEDENİ:

%5 yıldırım düşmesi,

%95 insan...

Orman yangınlarının en büyük suçlusu:

“İnsan”...

Yangınları azaltacak, çıkmasını engelleyecek kim?

Yine “insan”...

Hangi yolla?..

Bilgilendirme ve Eğitim yoluyla.

3- YANMA NE?

Tutuşma sıcaklığı, oksijen ve yanıcı madde bir araya gelirse “yanma olayı” gerçekleşir.

Bu üç unsur;

Tutuşma sıcaklığı,

Oksijen ve

Yanıcı madde

Bir araya gelince, “yangın üçgeni” oluşur.

Bu üç unsurdan biri olmazsa,

“yanma” gerçekleşmez.

Bu üç unsurdan biri azaltılırsa,

“yanma” yavaşlar.

4- YANGIN SÖNDÜRME NE?

Yangın için;

Sıcaklık,

Oksijen,

Yanıcı madde

Gerekli.

Yangın söndürmede altın kural:

Üç unsurdan birini devreden çıkarmaktır.

Üç unsuru inceleyelim:

SICAKLIK:

İlk kıvılcımın alev alması için, “tutuşma ısı”na gelmesi gerek.

Tutuşma ısısı için:

250 ile 400 derece arası sıcaklık gerekli.

TUTUŞMA ISISINI KİM SAĞLAYABİLİR?

(Ne yazık ki) “İnsan”...

Tutuşma ısısının %95’ini insanlar sağlamaktadır.

OKSİJEN:

Soluduğumuz havada %21 oranında “oksijen” var.

Yangın yerindeki havada bu oran %15’in altına düşürülürse, yangın önlenir.

Ancak:

Açık havada bunu gerçekleştirmek olanaksızdır.

YANICI MADDE:

Ormandaki her,

“dal, yaprak, ağaç”...

Birer “yanıcı madde”dir.

Yangın üçgenini kırmanın yolu, önceden “yangın şirketleri” yapmaktır.

Dalsız, yapraksız, ağaçsız, yani çıplak şeritlerle, yangının şeritten diğer orman parçasına geçmesi önlenir.

Madde- 169

(Özetle)

Devlet, ormanların korunması ve alanlarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve önlemleri alır.

Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir. Bu yerlerde, başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz.

Bütün ormanların gözetimi devlete aittir. Devlet ormanları, devletçe yönetilir, işletilir.

Ormanları yakmak, yok etmek ya da daraltmak amacıyla işlenen suçlar bağışlanamaz.

Orman sınırlarında daraltma yapılamaz.

Fatih Sultan Mehmet'in, ormanlarla ilgili fermanı:

Fatih Sultan Mehmet, ormanların korunması ile ilgili bir ferman yayınlamıştı.

Fermanı, Yusuf Tuna şiire dökmüş:

Ormandan bir dal kesenin başını keserim,

Diye ferman çıkarmış Fatih Sultan Mehmet Han.

Orman kesen kimseyi acımadan asarım,

Diye ferman çıkarmış Fatih Sultan Mehmet Han.

Tellal ile meydanda söyletiyorum duyun,

Çıkarmış olduğum yasaya mutlaka uyun.

Ağacı sevmeliyiz, ormanları koruyun,
Diye ferman çıkarmış Fatih Sultan Mehmet Han.
Yusuf, ağaca zarar vereni bulmalısın,
Orman kesenin üstesinden gelmelisin.
Ormansız yurt, yurt değildir, bunu bilesin,
Diye ferman çıkarmış Fatih Sultan Mehmet Han.

Yusuf TUNA

BATIK GEMİ

Dalış yapılacak günü iple çekiyordum. Yalnız ben değil, iki çadır halkı ve Derin...
Tekne yarın gelecek.

Hüseyin Amca, gece bir otelde kalmış. Bu gece de otelde kalacak. Tekne gelince, teknede kalacaktı.

Hazırlıkları tamammış. Batık gemi için yıllardır yer bulma çalışmaları yapıyorlarmış. Artık, tam yerini bulduklarından hemen hemen eminlermiş.

Hüseyin Amca ile bir arkadaşı dalacak, diğerlerine de Çağdaş'ın babası yardımcı olacaktı.

Bütün bunları nereden mi öğreniyorum?

Elbette Çağdaş'tan.

“Annen, izin vermemişti yangın yerine gitmenel..” dedi Çağdaş; “Nasıl gittin?”

“Sevilay’ın ablasıyla Derin’i de aldım, şu kıydan bakıp döneceğiz dedim, vın!..”

“İyi becermişsin?”

“Sen hiç daldın mı?”

“Gözlükle, paletle dalıyorum ama tüplü dalmıyorum. Babam izin vermiyor.”

“Gözlükle ne kadar dalabilirsin?”

“On metre dalarım. Zıpkınla balığa giriyorum bazen. İstersen sen de girebilirsin.”

“Bilmem, beceremem herhâlde.”

“Becerirsin. Birkaç güne kadar yüzmen de ilerler. Bir gün deneriz.”

“Olur.”

Çağdaş’la aramızdaki kıskançlık, dostluğa mı dönüşüyordu?

“Yangın dönüşü, Derin bana, orman, yangın, bunlarla ilgili çalışmasını attı. Müthiş bir çalışma! Görmek istersen...”

“İsterim. Ne diye çalışma yapmış?”

“Ortaokulda... Sanırım proje ödevi. Bütün okula anlatmış çalışmasını.”

“Ne güzel! Aslında okulda fen bilgisinden ben de böyle bir ödev alıp geniş geniş hazırlamak, yayınlamak istiyorum. Böyle bir düşüncem var. Mustafa Amca'nın yaşlı ağaçlarını, ağaçların öyküsünü de yazabilirim. Ne bileyim, böylesi çalışmalar yapmak istiyorum.”

“Haberleşiriz. Ben de o tür çalışmalar yapmak isterim.”

“Neden olmasın?”

Sonunda tekne geldi.

O gün öğleden sonra tekneye doluştuk. Fethiye koylarını dolaşmaya başladık.

Deniz mavisini, gökyüzü mavisini, kıyıların yeşilliği...

Her şey güzel, her yer güzeldi.

Yücel Amca coştı:

“Dönüşte, balık halinden balık alalım, size bir ziyafet çekelim.”

“Öyle yapmayalım...” dedi Hüseyin Amca; “Ben balığa dalayım. Siz turunuzu tamamlayın. Dönüşte beni alın. Yeterince balık vurursam sorun yok. Vuramazsam, artık tavuk eti, kırmızı et üstünü tamamlar, teknede pişirir, yeriz.”

Anlaştık.

Hüseyin Amca, balık çıkarabileceği yerleri biliyordu. Kaptan, tekneyi oraya doğru yöneltti.

“Ben de seninle kalayım...” dedi Çağdaş’ın babası.

Hüseyin Amca istemedi:

“Sen, arada iki tarafı da tanıyorsun. Köprü ol her-
kese ama Çağdaş bana uyar. Çağdaş, benimle kalır mı-
sın? Kayık boş kalsın.”

Çağdaş, sevinçle ayağa fırladı:

“Oleey! Kalırım ama paletlerim, gözlüğüm ve zıpkı-
nımı da alırsam...”

“Al ama kayıktan açılmak yok. Derin dalmak yok.
Ben, vurduklarımı sana getiririm.”

Yalvarırcasına Çağdaş’a baktım:

“Ben de kalayım mı?”

“Kal. Daha iyi. Sen kayıkta balık sepetini tutarsın.
Ben de rahat rahat dalarım.” Sevilay’a döndü: “Gelmek
ister misin?”

Sevilay, annesine baktı. Annesinin suratı biraz ka-
rarmıştı.

“Yok, ben teknede kalacağım.”

Oysa Çağdaş iyi biliyordu, Sevilay da zıpkınla balık
vurmaya hevesliydi.

Hüseyin Amca'nın uygun bulduğu bir yerde, kayık denize indirildi. Hüseyin Amca, bu arada dalış kıyafetlerini giymiş, tüpü sırtında, hazır durumdaydı.

Üçümüz kayığa indik.

Çağdaş, Derin'in orman ve orman yangınları üstüne çalışmalarına bakmış, beğenmişti. Projeler üretmek, buluşlar yapmak istiyordu.

Orman, Korsanlar, batık gemiler, yaşlı ağaçlar, onun ilgisini çeken konulardı.

Ben de Çağdaş'tan aşağı kalmazdım.

Aynı şeyleri ben de yapmak istiyordum.

Geceleri Hüseyin Amca'dan dinleyeceğimiz çok şey vardı.

Hüseyin Amca hazırlandı. Kayığın kıyısına oturdu.

Birden:

"Köpekbalığı yok mudur?" diye sordum.

Soru, öylesine ansızın ağızımdan dışarı fırlayıvermişti.

"Vardır..." dedi Hüseyin Amca; "Akdeniz'in her yerinde köpekbalığı vardır ama onlar bize zarar vermez. Vermek isteyenleri de..." Zıpkınını gösterdi: "Yola getiririz... Çağdaş, sorun yok?.."

"Yok Hüseyin Kaptan."

“Öyleyse bana rast gele!”

“Rast gele!”

Hüseyin Amca, sırtüstü, yumuşacık, kendini suya bıraktı. Biraz sonra suyun içinde kayboldu.

Çağdaş:

“Ozan, ben de dalacağım ama tüpsüz dalacağım için bir buçuk, en çok iki dakikada bir suyun yüzüne çıkarırım. Zıpkınımıla balık vurmaya çalışacağım. Geçende, tam bir kiloluk bir balık vurdum. Bu senin ilk balıkçılığın, değil mi?”

“Öyle.”

“Sen, kayıkta rahat rahat otur. Bir şey olursa, bu, can kurtaran simidi... Onu boynuna geçirirsen hiçbir şey olmaz. Yüzmeye de çalışma. Gelip seni kurtarırlar. Ben gelirim, Hüseyin Amca gelir, gelip geçenler... Hüseyin Amca bu işte çok iyidir. Eli boş dönmez.”

Az sonra Çağdaş da hazırdı.

Paletleri, gözlüğü, zıpkını...

“Rast gele!” dedim.

Bir şey dedi ama anlayamadım.

Cump!.. Daldı suya.

Arkasından bakakaldım.

Kayık ve ben, baş başayız.

Ya kayık batarsa?

Cankurtaran yeleğini önüme çektim.

Ya bir köpekbalığı kayığa saldırırsa?..

Güldüm.

Aklıma Nasrettin Hoca'nın "Devenin Başı" fıkrası gelmişti:

"Devenin başı Ozan Efendi! Korkaklığın bu kadarı da fazla! Her şey çok güzel ve sen korkaksın. Kor-kaak! Kor-kaak!.."

Ozan, kendisiyle alay etmeyi sürdürecekti ama Çağdaş'ın başı suyun yüzünde görününce hemen sordu:

"Nasıl durum?"

"Balık var. Belki bu dalışımda..."

Çağdaş'ın başı yeniden suda kayboldu.

Bu tatil Ozan'ın çok hoşuna gitmişti.